

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1927

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1929

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

288601

INLEDNING

TILL

Sinnessjukvården i riket / Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1941. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1939.

1911-1939 med innehållsförteckning på franska. - 1914-1920 med fransk parallelltitel: Soins médicales aux aliénés en Suède, 1921-1939: Soins médicaux aux aliénés en Suède.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 2, Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1862-1910.

Täckningsår: 1861-1910.

Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... ersattes 1903 av Medicinalstyrelsens underdåniga berättelse angående sinnessjukvården i riket året 1901

Överstyrelsen över hospitalen ersattes 1902 av Medicinalstyrelsen.

Efterföljare:

Ingår fr.o.m. 1940 i:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Sinnessjukvården i riket. År 1927. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1927

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1929

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

288601

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SOINS MÉDICAUX AUX
ALIÉNÉS EN SUÈDE

EN

1927

PAR

LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

STATISTISKA CENTRALBUREÅN
BOKFÖRLET
STOCKHOLM 27

Innehållsförteckning.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård	sid. 3.
II. Anstalter för sinnessjuka	7.
a) Statens sinnessjukhus	7.
1. Byggnader	7.
2. Sjukvården	9.
b) Landstingens upptagningsanstalter	12.
Tab. A. Omsättningen vid landstingens och större kommuners upptagningsanstalter för sinnessjuka	12.
c) Kommunala sinnessjukhus	13.
Tab. B. Omsättningen vid kommunala anstalter för sinnessjuka	13.
Tab. C. Sjukdomsformer hos de å kommunala anstalter vårdade	14.
d) Enskilda anstalter och sjukhem	15.
III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket	16.
Skyddsföreningen för sinnessjuka	16.
Kurator för de sinnessjuka	16.

Tabeller.

Tab. 1. Omsättningen å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka ävensom å dessa anstalter befintliga och antalet exspektanter vid årets slut	sid. 21.
2. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, döda samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter sjukdomsform	22.
3. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, rörande orsaker, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses hava uppkommit	23.
4. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med ärftlig psykopatisk belastning efter sjukdomsform	23.
5. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade	24.
6. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, efter yrke och civilstånd	25.
7. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med fördelning efter hemort	26.
8. Översikt av dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna	26.
9. Jämförelse mellan hospitalens driftkostnader åren 1925 och 1926	27.
10. Medeltal vårdade, antal underhållsdagar, personalens storlek, kostnader för sjukvård, utspisning och andra förnödenheter	28.
11. Sammandrag av hospitalens driftkostnader	30.
12. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket	32.

Table des matières.

I. Mesures importantes décrétées par le Gouvernement et la Diète	page 3.
II. Etablissements d'aliénés	» 7.
a) Hôpitaux d'aliénés et Asyles de l'Etat	» 7.
1. Edifices	» 7.
2. Soins aux malades	» 9.
b) Refuges provisoires des Conseils généraux	» 12.
Tabl. A. Mouvement aux refuges provisoires des Conseils généraux et de grandes villes	» 12.
c) Hôpitaux d'aliénés de certaines Communes	» 13.
Tabl. B. Mouvements aux hôpitaux d'aliénés communaux	» 13.
d) Asyles d'aliénés privés	» 15.
III. Nombre des personnes en Suède atteintes d'aliénation et d'idiotisme	» 16.
La Société protectrice des aliénés	» 16.
La curatrice des aliénés	» 16.

Tableaux.

Indications.

Groupe A. Total des malades admis pendant l'année.

Groupe B. Idem, sauf les aliénés transférés des autres hôpitaux publics indépendents ainsi que les malades admis pour observation et les patients non malades à l'admission.

Groupe C. Malades admis, sauf les soignés à d'autres hôpitaux publics indépendents d'aliénés ainsi que les malades admis pour observation et les patients non malades à l'admission.

Groupe D. Transferts des autres hôpitaux publics indépendents d'aliénés.

Groupe E. Malades admis pour observation.

(m. = hommes; kv. = femmes sa = somme.)

Tabl. 1. Mouvement aux hôpitaux publics indépendents d'aliénés, ainsi que les restants et le nombre des expectants le 31 décembre	page 21.
Col. 1. Hôpitaux, asyles ou refuges. Col. 2—6. Admis: groupes, <i>vr</i> ci-dessus. Col. 7—14. Renvoyés: Col. 7. Total. Col. 8. Guéris. Col. 9. En état amélioré. Col. 10. Non guéris. Col. 11. Non malades à l'admission. Col. 12. Observation finie. Col. 13. A d'autres hôpitaux. Col. 14. Décédés. Col. 15. Malades restants le 31 déc. Col. 16. Nombre d'expectants le 31 déc.	
» 2. Aperçu des malades admis, décédés et restants à la fin de l'année auxdits hôpitaux, distribués d'après la forme de la maladie	» 22.
Col. 2 et 3. Admis. Col. 4. Décédés. Col. 5. Restants le 31 déc.	
» 3. Aperçu des malades admis auxdits hôpitaux, groupe B, concernant les causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine	» 23.
» 4. Aperçu des malades admis auxdits hôpitaux, groupe B, avec des tendances psychopatiques héréditaires et répartis d'après la forme de la maladie	» 23.
» 5. Aperçu des guéris parmi les malades admis auxdits hôpitaux	» 24.
» 6. Aperçu des malades admis, groupe B, auxdits hôpitaux, d'après la profession et l'Etat civil	» 25.
Col. 1. I. Agriculture, pêche, etc. — II. Industrie et métiers. — III. Commerce et communication. — IV. Fonctions et emplois publics ainsi que lettres. — V. Travaux domestiques. — VI. Métiers non fixes ou inconnus.	
» 7. Aperçu des malades admis, groupe B, auxdits hôpitaux, avec répartition d'après le domicile	» 26.
» 8. Aperçu des causes de décès des malades admis auxdits hôpitaux	» 26.
» 9. Comparaison entre les frais d'exploitation des années 1925 et 1926	» 27.
» 10. Moyennes des malades par jour, nombre des jours, personnel, dépenses, totales pour soins, alimentation, etc.	» 28.
» 11. Aperçu des frais d'exploitation des hôpitaux	» 30.
» 12. Relevé des rapports du clergé et des Commissions municipales de santé concernant les aliénés et les hétébétés en Suède	» 32.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet.

Kungl. medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § uti den för styrelsen gällande instruktion överlämna berättelse angående *sinnessjukvården* i riket för år 1927. Till en början lämnar styrelsen en översikt över de av Kungl. Maj:t och riksdagen härutinnan beslutade viktigare åtgärder. Berättelsen omfattar därefter redogörelse för statens sinnessjukhus, landstingens och kommunala upptagningsanstalter för sinnessjuka samt enskilda anstalter och sjukhem. Vidare meddelas en redogörelse över antalet i riket befintliga sinnessjuka och sinnesslöa samt för skyddsföreningen för sinnessjuka. Slutligen lämnas ett meddelande angående kurators för de sinnessjuka verksamhet. Berättelsen åtföljes dels av tabellariska översikter angående sjukvården å anstalter och därmed sammanhängande förhållanden samt rörande inkomster och utgifter för hospitalens underhåll, dels av sammandrag av 1927 års redovisning över till hospitalsväsendet anslagna medel ävensom av kyrkoherdarnas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa. De tabellariska översikterna angående sjukvården omfatta även verksamheten vid vissa större

landsting eller kommuner tillhörande upptagningsanstalter, nämligen länsavdelningarna vid rikets sinnessjukhus, sjukhuset vid Långbro samt upptagningsanstalterna i Ulvsunda samt vid Hälsingborg och vid Sandbyhov (Norrköping).

NILS HELLSTRÖM.

RICHARD STENBECK

F. VON DARDEL.

Karl Leijer.

Stockholm den 24 oktober 1928.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård.

Genom beslut den 9 september och den 12 juli 1927 har Kungl. Maj:t *träffat avtal med Malmö stad angående stadens övertagande av hela sin sinnessjukvård*. Villkoren, som i allt väsentligt äro de samma, som gälla för städerna Stockholm och Göteborg, äro följande:

§ 1. Malmö stad förbinder sig att beträffande i staden hemortsberättigade sinnessjuka dels övertaga vården av de å statens anstalter för sinnessjuka intagna, dels för all framtid omhändervård sjukvården, utan annan kostnad för statsverket, än här nedan säges.

§ 2. Avtalet omfattar icke vården av:

a) patienter å psykiatrisk klinik;

b) kriminalpatienter, varmed i detta avtal förstås straff- eller rannsakningsfänge, sådan sinnessjuk, som, tilltalad för brott, på grund av sjukdomen icke kunnat till ansvar fällas men överlämnats till vederbörande myndighet för uppsikt och vård, samt person, som för utredande av rättsmedicinsk fråga på vederbörande myndighets förordnande är underkastad observation och undersökning i anseende till sin sinnesbeskaffenhet;

c) patienter i 1:a betalningsklassen å statshospital eller motsvarande klass å stadens anstalt; samt

d) patienter vårdade utom anstalt i s. k. familjevård.

§ 3. För den sinnessjukvård, som staden enligt detta åtagande ombesörjer, erhåller staden, likaledes för all framtid, årligt kostnadsbidrag av statsverket, för så vitt som sjukvården är anordnad å staden tillhörig, av Kungl. Maj:t för ändamålet godkänd anstalt eller anstaltsavdelning samt av Kungl. Maj:t prövas till beskaffenheten vara likvärdig med statens sinnessjukvård.

§ 4. Statsbidrag utgår för dels driftkostnad, dels platskostnad.

§ 5. *Driftkostnadsbidraget* utgår årligen för visst antal underhållsdagar, här nedan betecknade »statsbidragsdagar», med ett belopp för dag, som motsvarar på statsverket belöpande medelkostnad för underhållsdag under samma tid vid statens anstalter för sinnessjuka, frånräknat psykiatriska kliniker.

Därvid förutsättes, att på statsverket belöpande kostnad för hospitalens drift uträknas i huvudsak enligt nu tillämpade grunder, så att däri icke ingår kostnad för nyupprättande eller större utvidgning av anstalt.

Statsbidragsdagarnas antal beräknas enligt följande grunder.

Med ledning av antalet underhållsdagar under året å statens anstalter för sinnessjuka — frånräknat underhållsdagar för psykiatrisk klinik, landstings eller stads vid hospital förlagda upptagningsanstalt, kriminalpatienter samt patienter vårdade i 1:a betalningsklassen och i familjevård — i proportion till folkmängden inom det område, som vid tiden för detta avtals ikraftträdande utgör upptagningsområde för dessa anstalter, uträknas motsvarande antal underhållsdagar för Malmö efter dess folkmängd, här nedan betecknat »folkmängdskvot».

Därjämte fastställles det verkliga antalet underhållsdagar under året för i Malmö hemortsberättigade sinnessjuka å såväl statshospitalen, så länge malmöpatienter ännu där vårdas, som stadens godkända anstalter för sinnessjuka — frånräknat underhållsdagar för patienter å psykiatrisk klinik, kriminalpatienter samt patienter vårdade i klass, motsvarande 1:a betalningsklassen å statshospitalen, och i familjevård.

Av dessa underhållsdagar för malmöpatienter skola som statsbidragsdagar räknas dels hela det antal, som icke överstiger folkmängdskvoten, dels tredjedelen av det antal, som överstiger folkmängdskvoten men icke dubbla denna kvot, dels niondelen av det antal, som ligger över dubbla, men icke över tredubbla folkmängdskvoten, eller uttryckt i nedanstående formler, där

Sb betecknar antalet statsbidragsdagar,
 U betecknar verkliga antalet underhållsdagar för i staden hemortsberättigade sinnessjuka,

Kv betecknar folkmängdskvoten:

$$\begin{array}{ll} \text{Om } U \leq Kv & \text{räknas } Sb = U \\ , \quad U > Kv \text{ men } U \leq 2Kv & , \quad Sb = \frac{2Kv + U}{3} \\ , \quad U > 2Kv \text{ men } U \leq 3Kv & , \quad Sb = \frac{10Kv + U}{9} \\ , \quad U > 3Kv & , \quad Sb = \frac{18Kv}{9} \end{array}$$

§ 6. *Platskostnadsbidraget* avser att bereda staden ersättning för anskaffat anstaltsutrymme.

Bidraget utgår under i § 5, andra stycket, angiven förutsättning årligen med en årsränta efter fem procent å ett beräknat kapital, nedan kallat »byggnadsfond», vars belopp fastställs av Kungl. Maj:t enligt nedan angivna grunder.

För de första åtta åren efter avtalets ikraftträdande skall som grundval för fastställande av byggnadsfonden läggas ett fixt anstaltsplatsvärde, nämligen den beräknade kostnaden för vårdplats för nyuppförande vid tiden för avtalets ikraftträdande av ett medelstort statshospital i landsorten, oberäknat markkostnaden. Fonden skall för vart och ett av dessa åtta år räknas lika med värdesumman, efter detta platsvärde räknat, av ett platsantal, vars storlek beräknas efter det enligt §§ 5 och 10 uträknade antalet statsbidragsdagar för året på så sätt, att 365 statsbidragsdagar skola anses motsvara en belagd plats. Värdet för vårdplats skall dock reduceras med en tredjedel, om det sålunda beräknade antalet vårdplatser understiger det enligt samma grunder beräknade antal vårdplatser, som under sista året före avtalets ikraftträdande å statshospitalet belagts av i staden hemortsberättigade patienter, tillhörande den kategori, som avtalet omfattar, och eljest med en tredjedel för så stort antal vårdplatser, som motsvarar sist angivna antal.

Efter angivna period av åtta år skall byggnadsfonden, beräknad för det åttonde året enligt ovan nämnda grunder, icke till sitt belopp förändras i annan mån, än här nedan säges.

Fonden skall ökas, då staten för utvecklingen av sin anstaltsvård för sinnessjuka av i avtalet innefattade kategorier efter nämnda period haft utgift, som icke ingått i driftkostnaderna och sålunda icke motsvaras av driftkostnadsbidrag till staden enligt § 5. Ökningen skall tillämpas från och med det år, under vilket staten haft ifrågavarande utgift, med ett belopp, som står i samma proportion till statsutgiftens belopp som antalet statsbidragsdagar för nämnda år till antalet underhållsdagar vid statshospitalet, sådant detta lagts till grund för uträkningen av samma års folkmängdskvot.

Skulle antalet statsbidragsdagar minskas, reduceras byggnadsfonden med ett belopp, motsvarande de bortfallna statsbidragsdagarnas andel i byggnadsfonden för nästföregående år. Ökas därefter antalet statsbidragsdagar, skall byggnadsfonden jämväl ökas med så stor del av den föregående minskningen, som motsvarar de nytillkomna statsbidragsdagarna.

§ 7. Uträkning av drift- och platskostnadsbidrag sker efter de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t äger föreskriva, och förbinder sig staden att för detta ändamål ställa sina räkenskaper till förfogande för granskning. Det förutsättes, att uträkningen sker för högst ett år i taget, så snart för uträkningen erforderliga uppgifter föreligga, samt att statsbidraget utbetalas omedelbart efter skedd uträkning. Över uträkningen, som fastställs av Kungl. Maj:t, må icke föras talan vid domstol.

§ 8. Staden förbinder sig att vid bestämmandet av sjukvårdsavgifter för i staden hemortsberättigade sjuka å stadens godkända anstalter för sinnessjuka icke tillämpa högre avgifter i förhållande till vårdkostnaden, än staten tillämpar beträffande vårdavgiften vid statshospitalet.

§ 9. Oberoende av bestämmelsen under § 1 må, om särskilda förhållanden sådant påkalla, i staden hemortsberättigad sinnessjuk tillfälligtvis kunna erhålla vård å statsanstalt, så ock i staden icke hemortsberättigad svensk medborgare å stadens anstalt, mot vårdavgift, beräknad enligt nu tillämpade grunder för bestämmande av vårdavgift i 2:a betalningsklassen vid statens anstalter för sinnessjuka.

Underhållsdagar för dessa patienter skola icke medräknas vid beräkningen av antalet statsbidragsdagar enligt § 5.

§ 10. *Övergångsbestämmelser.* Detta avtal träder i kraft den 1 januari 1928.

Efter avtalets ikraftträdande skola, i den mån staden så fordrar, under en tid av åtta år i staden hemortsberättigade sinnessjuka vårdas å stadens anstalter för sinnessjuka i den utsträckning och på de villkor, som gälla vid avtalets ikraftträdande. Efter denna övergångstid skall staden hava övertagit vården av dessa sjuka, i enlighet med avtalets bestämmelser.

Intill dess detta skett, skall vid folkmängdskvotens uträknande enligt § 5 antalet underhållsdagar å statens anstalter för sinnessjuka minskas med det antal underhållsdagar, som vården av stadens patienter å statshospitalen omfattat. Med samma antal skall jämväl det enligt nämnda paragraf uträknade antalet statsbidragsdagar minskas.

Motsvarande justering skall vid folkmängdskvotens uträknande ske för å statsanstalterna vårdade personer från området, som vid tiden för avtalets ikraftträdande är undantaget från statsanstalterna upptagningsområde.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 18 februari 1927 har Kungl. Maj:t *godkänt dels* de Stockholms stad tillhöriga *sjukhuset vid Långbro* med 840 vårdplatser och *sinessjukavdelningen vid S:t Eriks sjuk- och vårdhem* med 333 vårdplatser för tiden från och med den 1 januari 1926 tillsvidare att användas för av staden ombesörjd sinnessjukvård i enlighet med det mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt staden i december 1925 träffade avtalet, angående stadens övertagande av hela sin sinnessjukvård, *dels ock* de staden tillhöriga *Katarina sjukhus* med 125 vårdplatser och den vid S:t Eriks sjuk- och vårdhem i den s. k. norra asylen anordnade avdelningen för sinnessjuka med 60 vårdplatser för tiden från och med den 1 januari 1926 tillsvidare, dock högst intill utgången av år 1933, varjämte Kungl. Maj:t förklarat, att sjukvården vid nu nämnda sjukhus och avdelningar må anses till beskaffenheten likvärdig med statens sinnessjukvård.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelser den 28 januari och den 20 maj 1927 har Kungl. Maj:t *godkänt* vid det Göteborgs stad tillhöriga *vårdhemmet Gibraltar* anordnade avdelningar för sinnessjuka med tillsammans 554 vårdplatser att användas för av staden ombesörjd sinnessjukvård i enlighet med det mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt staden i december 1925 träffade avtalet angående stadens övertagande av hela sin sinnessjukvård, varjämte Kungl. Maj:t förklarat, att sjukvården vid ifrågavarande avdelningar må anses till beskaffenheten likvärdig med statens sinnessjukvård.

Genom brev den 30 april 1927 har Kungl. Maj:t meddelat närmare bestämmelser i fråga om *statsbidrags utbetalande* till städerna Stockholm och Göteborg för den sinnessjukvård, dessa städer ombesörja enligt mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt städerna träffat avtal angående dessa städers övertagande av hela deras sinnessjukvård.

Genom brev den 6 maj 1927 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att för en kostnad av högst 150,000 kronor låta utföra vissa omändringsarbeten å *vattenverket vid Lunds hospital och asyl* i huvudsaklig överensstämmelse med ett av ingenjören John Bergström i september och oktober 1926 uppgjort förslag.

Genom brev den 27 maj 1927 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen, att för en kostnad av sammanlagt högst 2,300,000 kronor låta utföra *utvidgning av Piteå hospital och asyl*.

Sedan Kungl. Maj:t genom brev den 26 juni 1925 uppdragit åt medicinalstyrelsen att föreslå lämplig byggnadsplats inom Västerbottens län för ett nytt hospital för 600 sjuka, har Kungl. Maj:t genom brev den 7 oktober 1927 uppdragit åt medicinalstyrelsen att uppgöra och till Kungl. Maj:t avgiva fullständigt, av ritningar och kostnadsberäkningar åtföljt förslag till en inom *Umeå landsförsamling förlagd vårdanstalt*, avsedd för 800 sinnessjuka.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 8 juni 1923 uppdragit åt medicinalstyrelsen att, i den mån så lämpligen kunde ske, upprätta och till Kungl. Maj:t överlämna plan för ett successivt utförande av de nyanläggningar samt om- och tillbyggnadsarbeten, som befunnas erforderliga för den statliga sinnessjukvården, och medicinalstyrelsen med skrivelse den 25 september 1925 till Kungl. Maj:t överlämnat den sålunda infordrade planen, har Kungl. Maj:t genom socialdepartementets ämbetsskrivelse den 12 juli 1927 uppdragit åt medicinalstyrelsen att utarbета och före den 1 november 1927 till Kungl. Maj:t inkomma med en *reviderad* plan för anskaffande av erforderligt antal ytterligare platser för den statliga sinnessjukvården. Till åtlydnad härav har styrelsen med skrivelse den 21 oktober 1927 till Kungl. Maj:t överlämnat en av styrelsen utarbetad reviderad plan för anskaffande av nya platser för den statliga sinnessjukvården.

Sedan Kungl. Maj:t genom brev den 8 juni 1923 bemyndigat medicinalstyrelsen att vid de statens sinnessjukhus, där sådant ansåges lämpligt, i anslutning till vederbörande sjukhus anordna *familjevård* av till sjukhuset hörande sinnessjuka och medicinalstyrelsen den 10 september 1926 lämnat hospitalsdirektionen i *Visby* tillstånd att vidtaga åtgärder för försöksvis anordnande av familjevård inom Stenkyrka socken, har Kungl. Maj:t genom brev den 22 december 1927 medgivit, att ett *centralhem* finge försöksvis intill den 1 juni 1928 inrättas i anslutning till den vid Visby hospital anordnade familjevården.

Genom kungörelse den 9 december 1927 har Kungl. Maj:t med stöd av 40 § 3 mom. i lagen den 14 juni 1918 om fattigvården, sådant detta lagrum lyder enligt lag den 18 juni 1927, utfärdat bestämmelser angående *kontroll i vissa fall över enskild vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka*. På grund av bestämmelse i nämnda kungörelse har medicinalstyrelsen den 12 december 1927 fastställt formulär till blanketter för intyg m. m. att användas av tjänsteläkare vid avgivande av rapport rörande i kungörelsen omförmälda sjukas vård.

II. Anstalter för sinnessjuka.

a) Statens sinnessjukhus.

1. Byggnader.

Stockholms hospital. Å sjukhusbyggnadens huvudfasad har under året utförts diverse reparationsarbeten för en sammanlagd kostnad av 17 323 kronor 10 öre.

Uppsala hospital och asyl. Det under år 1924 påbörjade arbetet med utbyte av det gamla stängslet av trä omkring sjukhusområdet mot nytt stängsel av galvaniserad stängselväv har även under senaste redovisningsåret fortgått å en sträcka av c:a 500 meter.

Lunds hospital och asyl. Inom A-paviljongerna hava vattenklosetter anordnats, varigenom W. C.-systemet blivit genomfört å samtliga sjukavdelningarna vid hospitalet. C-paviljongerna hava ombyggt och voro vid årets slut färdiga med undantag av några mindre kompletteringsarbeten. Belysningsverkets maskinella utrustning har ökat med en omformare å 75 kw, som tagits i bruk under november månad genom anslutning till Lunds stads elektricitetsverk.

Hälsingborgs hospital. Sedan uppförandet av hospitalet under år 1926 fortskridit så långt, att arbetet med hospitalets utredning under senare hälften av året kunnat taga sin början, hava under år 1927 samtliga sjukavdelningar blivit fullt färdiga med undantag av tuberkulos- och epidemipaviljongerna, vilka emellertid beräknas kunna börja beläggas under sommaren 1928. Under år 1927 hava vidare uppförts två portvaktshus och ett mindre bostadshus, vilka också beräknas kunna tagas i bruk under år 1928. Samma torde förhållandet bliva med kyrkan, inom vilken målningsarbetena återstå. Planeringsarbetena med den blivande parken hava bedrivits med all kraft, och områdena omkring sjukpaviljongerna hava i det närmaste iordningställt och planerats.

Den 24 september blev hospitalet högtidligen invigt i närvaro av representer för regeringen och medicinalstyrelsen m. fl. korporationer.

Kristinehamns hospital. Arbetet med anläggandet av en ny begravningsplats har under året fortskridit så långt, att endast slutplanering återstår; vägar hava byggts, och stenmursinhägnaden med därtill hörande grindpartier har blivit färdig.

Östersunds hospital. Arbetet med uppförandet av den nya paviljongen för oroliga sjuka har under året fortskridit så långt, att avsyning av de olika arbetena kunde ske under våren och sommaren. I början av september stod pa-

viljongen färdig att tagas i bruk. Uppförandet av en tvättstuga för personalen har under året påbörjats och fortskridit så långt, att byggnaden vid årets slut stod under tak med invändiga murnings- och putsningsarbeten i det närmaste avslutade. Likaså har arbetet med uppförande av ett växthus påbörjats.

Angående de kostnader för underhåll och förbättringar av byggnader och gårdar, vilka bestritts av respektive direktioner hänvisas till **Tab. 11** i tabell-avdelningen.

Med anledning av den ökning i antalet vårdplatser vid statens sinnessjukhus, som vunnits dels genom tillkomsten av Hälsingborgs hospital och dels genom utvidgning av andra hospital, har medicinalstyrelsen fastställt *ny indelning av hospitalsdistrikten* att gälla från och med den 1 april 1927.

Genom cirkulär den 11 mars 1927 till samtliga hospitalsdirektioner i riket angående anställande av *kvinnlig sjukvårdspersonal å mansavdelningar* vid hospitalen m. m., har medicinalstyrelsen dels uttalat önskvärdheten av att vid uppkommande vakanser möjligheten och lämpligheten att i större utsträckning än tillförne utbyta manlig personal å mansavdelningarna mot kvinnlig toges under noggrann omprövning, och dels uppmanat direktionerna att i den mån, det vore möjligt, anställa *lasarettsutbildade* sköterskor vid hospitalen.

Beträffande *platstillgången* är följande att anföras. Hälsingborgs hospital har under året börjat beläggas, och voro vid årets slut 1 017 patienter där in-

S j u k h u s .	I klass		Allmän klass		Landstings resp. stads klass		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Stockholms hospital	10	10	125	120	—	—	265
Uppsala , och asyl	30	—	630	562	12	12	1 246
Nyköpings , 	—	—	107	79	10	10	206
Strängnäs , 	—	—	400	450	—	—	850
Vadstena , och asyl	11	11	392	374	—	—	788
Växjö , 	5	5	134	120	20	20	304
, , krim:avd.	—	—	100	—	—	—	100
Västerviks , 	—	—	491	461	17	15	984
Visby , 	—	—	21	42	—	—	63
Lunds , och asyl	15	15	602	602	14	14	1 262
Malmö asyl , 	—	—	48	76	—	—	124
Hälsingborgs hospital . . .	—	—	600	600	—	—	1 200
Göteborgs , 	25	25	128	112	41	34	365
Vänersborgs , och asyl	—	—	520	530	15	15	1 080
Kristinehamns , 	—	—	380	400	10	10	800
Säters , 	—	—	480	460	22	10	972
Härnösands , 	—	—	137	118	12	12	279
Östersunds , 	—	—	295	265	—	—	560
Piteå , och asyl	—	—	204	166	—	—	370
Summa	96	66	5 794	5 537	173	152	11 818
	162		11 331		325		
	11 493						

tagna. Genom tillkomsten av detta sjukhus har platsantalet ökat med 1 200. Vid Västerviks hospital har genom i 1926 års berättelse omförmälda ändringsarbeten inom paviljongerna IV och V platsantalet kunnat ökas med 6 å mansidan och 6 å kvinnosidan. Fördelningen av sjukplatser inom de olika sjukhusen vid redovisningsårets slut angives i tabellen å sid. 8.

Antalet exspektanter vid årets slut uppgick till 5 815 mot 5 897 vid förra årets slut; antalet å statens sinnessjukhus vid årets slut närvarande (se Tab. 1) uppgick till 12 341. Summan av närvarande och exspektanter utgjorde vid årets slut 2·98 % av folkmängden i riket.

Rörande antalet sinnessjuka och sinnesslöa i riket se Tab. 12.

2. Sjukvården.

Den i anslutning till Kristinehamns och Visby hospital samt Piteå hospital och asyl förut påbörjade *familjevården* har fortsatt. Överläkaren vid Kristinehamns hospital anför, att från detta hospital voro vid redovisningsårets slut utackorderade 19 män och 11 kvinnor. Under året hava utackorderats 17 män och 6 kvinnor. 8 män och 2 kvinnor hava återförts till hospitalet: 3 av männen till följd av orostillstånd, 2 på grund av rymningstendenser, 1 emedan han uppviglade medpatienterna i vårdhemmet, 1 emedan han ej trivdes i familjevården och 1 på grund av kroppslig sjukdom. De båda kvinnorna återfördes till hospitalet till följd av psykisk försämring. Överläkaren vid Piteå hospital och asyl skriver, att familjevården i det stora hela slagit väl ut. En och annan patient hade måst återföras till hospitalet på grund av försämring, och en manlig patient hade avvikit från den familj, där han vårdades. Vid årets slut voro 6 män och 10 kvinnor utackorderade. Vid Visby hospital voro vid årets slut 6 män och 12 kvinnor utackorderade.

Den i föregående års berättelser omnämnda behandlingen med *malaria* (frossa) utav sjuka, lidande av *dementia paralytica*, har under året fortgått vid Uppsala hospital och asyl samt vid Lunds hospital och asyl. Överläkaren vid Uppsala hospital och asyl meddelar, att under året vid detta sjukhus intagits 61 män och 22 kvinnor, lidande av *dementia paralytica*. Av dessa hava 45 män och 20 kvinnor för första gången behandlats med *malaria*. 27 män och 20 kvinnor hava under året utskrivits efter genomgången malariabehandling. Resultatet av behandlingen hade för 6 män och 3 kvinnor varit praktisk hälsa, 12 män och 11 kvinnor hade blivit förbättrade och arbetsföra, 9 män och 2 kvinnor hade vid utskrivningen icke varit arbetsdugliga. 2 män och 1 kvinna hava avlidit i anslutning till malariabehandlingen. I några fall hade förnyad behandling med *malaria* skett. Ympning med *recurrens* har skett hos 3 män, samtliga tidigare behandlade med *malaria*. I något fall hade en viss förbättring inträtt i samband med denna behandling. En kvinna har avlidit i anslutning till *recurrens*-behandling. Överläkaren vid Lunds hospital och asyl skriver, att malariabehandlingen av paralytiker under året fortgått med gott resultat. Dessutom har införts *recurrens*-behandling.

Under redovisningsåret har vid 3 av statens sinnessjukhus, nämligen vid Stockholms hospital, Vadstena hospital och asyl samt Östersunds hospital, den s. k. *metallsaltbehandlingen* av dementia praecox prövats. Om resultatet av denna behandling skriver överläkaren vid Stockholms hospital bl. a., att detta i sin helhet ingalunda visat sig i särskild grad imponerande men att frågan om denna behandlingsmetod torde väl ännu knappast vara slutgiltigt prövad. Överläkaren vid Östersunds hospital skriver, att en del patienter av båda könen behandlats men utan att någon påtaglig effekt härav kunnat påvisas.

Bland samtliga inträffade *dödsfall* (592 mot 496 under föregående år) angivas dödsorsakerna för 27.5 % hava varit lungtuberkulos (28.8 under år 1926) och för 10.3 % akut lunginflammation.

Beträffande förekomsten av *akuta infektionssjukdomar* meddelas från Vadstena hospital och asyl, att där inom kvinnoavdelningen förekommit 2 fall av tyfoidfeber. Vid Vänersborgs hospital och asyl hava förekommit 3 fall av nämnda sjukdom, varav 1 fall inom mansavdelningen och 2 inom kvinnoavdelningen. Mannen och en av kvinnorna avled i sjukdomen; alla tre voro skyddsvaccinerade. Från Östersunds hospital meddelas, att där bland de manliga patienterna förekommit 8 fall av difteri, men på vilket sätt smittan inkommit har ej kunnat avgöras.

Angående *kolonien i Korsberga* har överläkaren Granholm meddelat, bland annat, följande:

	Män	Kvinnor	Summa
Kvarvarande från 1926	141	82	223
Intagna under år 1927	24	9	33
Summa vårdade	165	91	256
Avgångna under år 1927			
till Växjö hospital	14	8	22
" annat "	5	—	5
döda	—	1	1
Summa avgångna	19	9	28
Kvarvarande till 1928	146	82	228

Orsakerna till återflyttningarna till hospital voro: olämplighet i familjevård och rymningsbegär i 14 fall, psykisk försämring i 10 fall, kroppslig sjukdom i 3 fall.

Under året hava 3 hem för män och 1 hem för kvinnor tillkommit, därav 3 i Korsberga socken och 1 i Lemhults socken; 1 hem för män och 2 hem för kvinnor hava upphört.

De under året vårdade hava kunnat sysselsättas sålunda: i lantbruk och ladugård 101 män och 17 kvinnor, med hushålls- och handarbeten 1 man och 47 kvinnor, i hantverk 2 män och 2 kvinnor samt med diverse handräckning 22 män och 4 kvinnor.

Av i centralhemmet under året vårdade äro 69 män och 23 kvinnor. Högsta antalet därstädes samtidigt vårdade voro av män 17 och av kvinnor 9.

Omsättningen inom centralhemmet framgår av följande tabell.

Orsaken till vistelsen i centralhemmet	Kvar- varande från 1926	Intagna 1927	A v g å n g n a 1927					Kvar- varande till 1928
			till samma hem	till annat hem	till Värjö hospital	till annat hospital	döda	
Biträden inom hemmet	4	—	—	—	—	—	—	4
Väntan på plats i lämpligt hem	2	13	—	14	—	—	—	1
Familjetilldragelse i vårdhemmet	—	4	4	—	—	—	—	—
Ombyte av vårdhem	—	4	—	4	—	—	—	—
Kroppslig sjukdom	1	17	9	3	2	—	—	4
Ålderdomssvaghet	2	—	—	—	1	—	—	1
Psykisk försämring	7	14	5	3	10	—	—	3
Rymningsbegär	—	6	2	1	3	—	—	—
Olämplighet för familjevård .	3	13	2	1	4	5	—	4
Vägran att gå i familjevård .	1	1	—	—	—	—	—	2
Summa	20	72	22	26	20	5	—	19

Läkare från Vetlanda har under året tillkallats 4 gånger.

Sammanlagt hava 4 män och 1 kvinna avvikit från sina vårdhem en eller flera gånger. Samtliga hava blivit återförda efter högst 3 dygns frånvaro; 3 av männen och kvinnan hava återförts till hospitalet.

Vid årets utgång växlade vårdavgifterna per dag och patient mellan 75 öre och kronor 1.50. Medelavgiften per dag och patient har uppgått till kronor 1.05.

Antalet underhållsdagar under året har, inklusive lantbrukskolonien, uppgått till 81 041 och medeltalet vårdade per dag 222.03 mot respektive 81 341 och 222.8 under år 1926.

Medelkostnaden per patient och dag har, i familjevården med centralhemmet, utgjort kronor 1.53 samt per patient och år kronor 556.53 mot respektive kronor 1.59 och kronor 558.38 under år 1926.

Utgifterna för i lantbrukskolonien intagna 7 patienter hava, efter avdrag av underhåll för byggnader och gårdar samt av utskylder, under året uppgått till kronor 8 560.05; medelkostnaden per dag och patient har i denna koloni utgjort kronor 3.41 samt per år och patient kronor 1 244.19 mot respektive 5 359.45 kronor, 2.10 kronor och 765.64 kronor under år 1926.

Vid statens sinnessjukhus befintliga donationsfonder.

De vid statens sinnessjukhus befintliga donationsfonderna hava under året ökat med en ny fond. Sålunda har Hedvig Sofia Ericksson, född Steen, genom testamente till »kvinnligen asylavdelningen i Uppsala» donerat ett belopp av 1 000 kronor att användas till kaffefester på i testamentet närmare angivet sätt.

b) Landstingens upptagningsanstalter.

I de föregående berättelsernas tabellariska översikter, som åtfölja denna berättelse, har även lämnats redogörelse för sjukvården vid vissa mer självständiga upptagningsanstalter, tillhörande landsting eller kommuner, som ej i landsting deltaga; såsom sådana hava räknats sjukhuset vid Långbro jämte upptagningsanstalterna i Ulvsunda, Sandbyhov (Norrköping) och Hälsingborg. Fr. och m. årg. 1927 har häruti ändring skett beträffande de tre sistnämnda upptagningsanstalterna, vilka numera endast upptagas i Tab. A, där även andra hithörande upptagningsanstalter äro upptagna.

Tab. A. Omsättningen vid landstingens och större kommuners upptagningsanstalter för sinnessjuka år 1927.

Upptagningsanstalter (n.-a.) för sinnessjuka	Sjuk- sängar 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Upptagningsanstalter (n.-a.) för sinnessjuka	Sjuk- sängar 31/12	Under året		Under- hålls- dagar
		in- tagna	döda				in- tagna	döda	
Katarina sjukhus ² . .	120	77	6	41 575	Falköpings lasarett . .	24	31	2	8 640
Sjukhuset S:t Erik ² . .	387	102	67	158 552	Örebro lasarett . . .	12	24	4	4 503
Provisoriska sinnessjukh. ¹	378	202	23	173 332	Västerås lasarett . . .	25	22	2	10 740
U.-a. v. Ulvsunda . . .	40	10	2	14 067	Gävle o. Gästriklands l.	14	7	4	5 243
Vadstena lasarett . . .	16	4	1	5 924	Söderhamns lasarett. .	22	33	3	9 239
Ulfsparre-Hägerflychts l.	60	38	4	22 150	Hudiksvalls . . .	16	23	—	6 074
Kristianstads lasarett .	45	51	—	17 063	Östersunds lasarett . .	12	16	—	4 158
U.-a. v. Lunds hosp. . .	28	38	4	8 634	Umeå lasarett	20	45	4	9 188
U.-a. v. Ramlösa . . .	48	10	2	17 167	Luleå lasarett	1	2	—	175
Allm. sjukh. Malmö . .	34	138	18	12 233					
Falkenbergs lasarett . .	22	1	—	9 365					
Uddevalla lasarett . . .	24	6	1	9 830					
					Summa	1 348	880	147	547 852

¹ Stockholms stad tillhöriga sinnessjukhus 82 Hornsg., 56 Bondeg., 13 Södermannag., en avd. vid Allm. barnhuset, en avd. vid epidemisjukhuset samt sinnessjukhuset vid Kiholm, här betraktade såsom en enhet, å att överflyttningar dem emellan frändragits i fråga om intagna. — ² Avd. för sinnessjuka.

c) Kommunala sinnessjukhus.

Som kommunala sinnessjukhus jämlikt lagen om fattigvården den 14 juni 1918 § 40 och kungl. kungörelsen den 11 oktober 1920 har medicinalstyrelsen under år 1927 godkänt sjukhus å följande platser: Kalmar, Lidköping och Varberg.

Beträffande verksamheten vid dessa kommunala anstalter för sinnessjuka hänvisas till Tab. B. samt i fråga om sjukdomsformer till Tab. C.

Tab. B. Sjuksängar, omsättning och underhållsdagar vid kommunala sinnessjukhus år 1927.

Sjukhus	Antal sjuk- säng- gar d. ^{31/12}	U t s k r i v n a												Den 31 dec. be- fintliga	Under- hålls- dagar				
		In- tagna	till an- nat sinnes- sjukhus		till- friek- nande		för- bätt- rade		oför- bätt- rade		döda		samt- liga						
			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.			kv.	m.	kv.	
Uppsala	34	6	9	1	4	—	1	1	3	—	1	3	—	5	9	19	18	13 738	
Eskilstuna	50	7	5	3	—	2	2	3	3	—	—	2	2	10	7	30	30	22 920	
Sandbyhov	¹ 96	22	22	4	9	6	11	7	7	2	5	4	—	23	32	61	69	50 485	
Jönköping	30	7	5	3	3	2	2	1	—	—	2	3	—	9	7	26	20	13 511	
Markaryd	12	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	5	5	4 318	
Kalmar	40	26	22	1	—	—	2	—	—	—	1	—	1	1	4	25	18	6 253	
Karlskrona	32	15	13	4	3	1	3	3	5	3	1	2	2	13	14	19	26	16 701	
Kristianstad	54	6	4	2	1	—	—	—	1	1	—	1	1	4	3	26	27	17 724	
Ystad	² 28	4	4	1	3	—	—	1	3	2	—	—	—	4	6	15	13	10 342	
Hälsingborg	50	31	34	15	24	8	3	3	8	7	7	2	1	35	43	41	57	37 503	
Höganäs	11	6	—	4	—	2	—	2	—	2	—	2	—	12	—	3	5	2 918	
Varberg	28	12	13	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	11	11	2 603	
Mölndal	13	4	7	1	1	—	1	1	2	1	—	1	3	4	7	8	7	5 716	
Uddevalla	23	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	13	14	9 861	
Trollhättan	14	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	7	7	5 110	
Skara	35	10	14	3	8	1	2	2	3	—	2	4	1	10	16	16	18	12 779	
Karlstad	18	10	10	5	4	1	—	—	2	1	1	3	2	10	9	11	14	9 062	
Ekshärad	14	14	11	1	1	—	—	1	2	2	—	1	2	5	5	9	6	5 519	
Fryksände	18	3	2	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	2	8	10	6 521	
Grava	16	13	10	3	1	1	—	—	2	—	—	1	—	5	3	8	7	6 368	
Norra Råda	³ 29	11	10	2	1	—	1	5	2	—	2	1	—	8	6	16	14	10 377	
Nyed	14	5	4	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3	1	8	10	6 913	
Örebro	30	1	8	1	2	—	—	—	1	—	2	1	3	2	8	15	16	10 853	
Ljusnarsberg	28	10	12	5	—	1	—	—	6	—	—	—	1	6	7	18	16	13 011	
Falun	18	1	6	—	—	—	—	—	1	6	—	1	—	1	8	5	8	5 123	
Grangärde	14	10	7	3	2	—	1	4	5	—	—	3	1	10	9	10	12	7 814	
St Tuna	22	7	5	4	—	—	2	1	1	1	—	—	—	1	6	4	13	14	9 203
Sundsvall	⁴ 60	10	9	2	1	5	4	2	—	—	—	1	1	10	6	32	58	32 780	
Gällivare	23	3	2	—	2	1	—	2	—	—	—	—	1	3	3	11	14	10 056	
Summa	859	265	256	72	73	31	35	42	64	22	25	38	27	205	224	489	534	366 072	

¹ Ökat från 92 under året. — ² D:o från 26. — ³ D:o från 18. — ⁴ Beräknat antal.

Tab. C. Sjukdomsformer hos de å kommunala sinnessjukhusen vårdade
år 1927.

Sjukdomsform	In- tagna		U t s k r i v n a												Den 31/12 befint- liga	
			till an- nat sinnes- sjukhus		friska		för- bätt- rade		oför- bätt- rade		döda		samt- liga			
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Manisk-depressiv sinnessjukdom . . .	33	59	20	22	9	22	11	20	—	3	3	—	43	67	37	82
Schizofren sinnessjukdom	130	102	41	39	—	4	22	21	13	11	6	5	82	80	275	261
Kronisk förryckthet	12	15	2	4	1	—	1	3	1	2	1	2	6	11	29	38
Epileptisk sinnessjukdom	1	7	1	—	—	—	—	3	1	1	1	—	3	4	12	18
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																
präsenil form	3	7	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	4	4	14
senil form	17	14	1	—	—	1	—	1	2	2	16	13	19	17	27	37
Sinnessjukdom på grund av arterio- sklerotiska förändringar	10	14	—	—	—	—	2	3	—	2	2	3	4	8	12	17
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan . . .	2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	2	2	—
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion																
paralytisk form	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	5	—	2	1
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	3	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3	3
Sinnessjukdom på grund av annan infektion	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
Sinnessjukdom på grund av förgift- ning av alkohol	12	1	2	—	8	—	3	—	—	1	—	—	14	—	5	2
Sinnessjukdom på grund av annan för- giftning	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	3	—
Sinnessjukdom på grund av autoin- toxikation	2	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3
Psychogen sinnessjukdom																
hysterisk form	—	7	—	1	—	3	—	3	—	1	—	—	—	8	—	5
annan form	6	5	—	—	5	2	—	2	—	—	1	1	6	5	3	4
Abnorm personlighet	10	11	2	2	3	1	1	5	1	—	—	—	7	8	8	10
Sinnessvaghet	8	5	—	1	—	—	1	1	—	—	2	1	3	3	36	20
Sinnesslöhet	12	3	2	1	1	—	1	—	3	1	—	2	7	4	31	20
Summa	265	256	72	73	31	35	42	64	22	25	38	27	206	224	489	534

d) Enskilda anstalter och sjukhus.

1) Enskilda anstalter.

Efter om- och tillbyggnad av Solna sjukhem har antalet vårdplatser därstädes ökats till högst 38. Under enahanda förhållanden har platsantalet vid Betaniastiftelsens sjukhem ökats till högst 30 och vid Lunnagårds sjukhem till högst 16.

Översikt för år 1927 över antalet platser samt intagna, utskrivna och den 31 dec. närvarande vid enskilda anstalter för sinnessjuka.

A n s t a l t	Antal plat- ser	Intagna		U t s k r i v n a								Den 31/12 1927 när- varande	
				friska		för- bättrade		oför- bättrade		döda			
		m.	kv.	m	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Solna sjukhem (Sundbyberg)	38	21	18	4	3	5	6	12	7	3	2	14	13
Vängelsta „ (Uppsala) . .	19	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	7	7
Lunnagårds „ (Eksjö) . . .	16	12	6	1	—	1	6	5	2	2	—	9	6
Betaniastiftelsens sjukhem (Göteborg)	30	43	63	3	10	20	28	15	28	1	2	13	11
Summa	103	77	88	9	13	26	40	32	38	7	5	43	37
		165		22		66		70		12		80	

Av de såsom oförbättrade utskrivna hava 47 överförts till annat sinnessjukhus.

2) Enskilda hem.

Under året har medicinalstyrelsen såsom enskilda sjukhem jämlikt föreskrifterna i Kungl. brevet den 14 augusti 1920 godkänt *Lundagårds* sjukhem i Bredaryds socken samt *Katrinelunds* sjukhem i Munkarps socken. Förut hava såsom enskilda sjukhem godkänts *Aspuddens* sjukhem, *Bommeryds* sjukhem, *Carlskölds* sjukhem, *Hedsäters* sjukhem, *Paulströms* sjukhem, *Samariterhemmet* i Uppsala, *Sollidens* sjukhem, *Thulins* sjukhem och *Vrå* sjukhem.

III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket.

I **Tab. 12** meddelas ett sammandrag av de uppgifter, vilka det enligt § 69 i gällande stadga angående sinnessjuka åligger kyrkoherde samt kommunal- och hälsovårdsnämnd att till vederbörande tjänsteläkare avgiva.

Å sid. 18 meddelas en översikt över resultaten av tjänsteläkarnas besök hos sinnessjuka och sinnesslöa.

Skyddsföreningen för sinnessjuka.

Under år 1927 har skyddsföreningen överlämnat till överläkarna vid statens sinnessjukhus tillhopa 2 120 kronor, varav till vartdera av Uppsala och Lunds hospital 300 kronor, till vartdera av Strängnäs och Västerviks hospital 250 kronor, till vartdera av Kristinehamns och Östersunds hospital 200 kronor, till Vadstena hospital 175 kronor samt lägre belopp, minst 20 kronor, till övriga sjukhus.

Därjämte hava till 13 enskilda personer givits sammanlagt 720 kronor, vadan sålunda hela understödsbeloppet uppgår till 2 840 kronor.

Till bestridande av dessa utgifter har föreningen haft att tillgå årsavgifter från 403 ledamöter och räntan av förut befintligt kapital, som ökats från 46 546 kronor 47 öre till 46 872 kronor 21 öre.

Kurator för de sinnessjuka.

Kuratorn för psykiskt sjuka inom Stockholms stad fröken G. Rodhe har över sin verksamhet under år 1927 i avgiven berättelse anført, bland annat, följande.

Sammanlagt hava under året 765 personer kommit under kurators inseende, varav 400 från föregående år och 365 nytillkomna. I sistnämnda antal ingå 241 personer från hjälpföreningens för psykiskt sjuka byrå.

Medel till utdelning av understöd har erhållits dels från Stockholms stads hälsovårdsnämnd (anslag till hjälpföreningen för psykiskt sjuka) 5 600 kronor, dels från Skyddsföreningen för sinnessjuka 400 kronor och dels från föreningen De blindas vänner 40 kronor. Efter framställning av kurator har

dessutom fattigvården lämnat understöd i 10 fall och hälsovårdsnämnden be-
rett vilohems- och familjevård i 242 fall.

Vilohemmet »Fanny Hirschs Minne» har varit till mycket stort gagn, och
under året hava därstädes vårdats inalles 75 personer.

Fredrika Bremerförbundets Lundakrets har på enskild väg skaffat medel
till kuratorsverksamhet för psykiskt sjuka. Denna verksamhet, som tog sin
början den 1 mars 1927, är förlagd i anslutning till Lunds hospital. Kuratorn
fröken Martha Hedfors biträder vid utskrivningen av å Lunds hospital vårdade
sjuka, såväl vid deras tillfrisknande, som då det gäller förbättrade eller oför-
bättrade; hon övar tillsyn över de i samhället utplacerade sjuka och biträder
dem med råd och dåd; hon biträder de å sjukhus vårdade med deras sociala
och ekonomiska angelägenheter, och hon bispringer jämväl sådana psykiskt
sjuka, som icke vårdats å sinnessjukhus, men för vilka hennes hjälp påkallas
antingen av de sjuka själva, av deras anhöriga eller av vederbörande myndig-
heter.

Även Göteborgs stad har för de psykiskt sjuka inom staden anställt en ku-
rator, som fr. o. m. sista halvåret 1923 utövar en liknande verksamhet.

Översikt för år 1927 över av provinsial- och extra provinsialläkare besökta sinnessjuka och sinnesslöa med hänsyn till deras antal, beskaffenheten av deras vård och deras behov av sjukhusvård.

L ä n	Antal besökta			Vårdens beskaffenhet			Behov av vård å anstalt för		
	Sinnes- sjuka	Sinnesslöa		god	mindre god	van- vård	sinnes- sjuka	obild- bara sinnes- slöa	bild- bara sinnes- slöa
		obild- bara	bild- bara						
Stockholms	9	—	1	9	—	1	—	—	1
Uppsala	3	1	2	5	—	1	2	—	—
Södermanlands	6	10	8	21	3	—	—	—	—
Östergötlands	3	6	1	10	—	—	—	—	—
Jönköpings	42	24	12	71	5	2	4	5	—
Kronobergs	13	10	5	24	4	—	3	—	—
Kalmar	8	6	—	12	2	—	2	1	—
Gotlands	33	16	6	49	6	—	1	—	1
Blekinge	13	3	5	19	2	—	2	—	—
Kristianstads	94	35	43	161	11	—	15	3	1
Malmöhus	78	60	28	143	23	—	7	2	2
Hallands	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus	50	31	9	86	5	—	1	4	1
Älvsborgs	102	54	38	157	33	4	26	15	3
Skaraborgs	33	22	20	65	7	3	9	4	2
Värmlands	36	42	17	84	10	1	11	2	—
Örebro	—	6	2	8	—	—	—	—	—
Västmanlands	31	12	20	58	5	—	2	—	1
Kopparbergs	22	19	5	43	3	—	—	1	1
Gävleborgs	8	4	2	11	3	—	1	1	1
Västernorrlands	2	2	1	5	—	—	—	—	—
Jämtlands	32	23	14	62	7	—	5	4	4
Västerbottens	16	16	4	30	6	—	3	2	2
Norrbottens	13	11	4	21	7	—	5	3	—
Summa	647	413	247	1 153	142	12	99	47	20
	660			1 307			67		
	1 307						166		

Anvisningar för tabellavdelningen.

Genom cirkulär den 31 december 1923 har medicinalstyrelsen i samband med fastställande av ny sjukdomsnomenklatur uppgjort nya formulär till tabeller (H B nr 1—9/1923) att användas vid avgivande av årsberättelse vid angivna sinnessjukhus, därvid följande beteckningar av grupper kommit till användning, nämligen:

Grupp A: Samtliga under året intagna.

Grupp B: Intagna med frånräknande av

- 1) dem som *överförts* från sådana sinnessjukhus, vilka avgiva statistisk redogörelse enligt tab. 1—9,
- 2) dem som intagits för *observation* och
- 3) dem som vid intagningen *icke* voro *sinnessjuka*.

Anm. Patient, som intagits mer än en gång för *samma* sjukdomsform, skall vid förnyad intagning medräknas, endast för så vitt det kan anses, att han före senaste intagningen varit tillfrisknad och änyo insjuknat.

Grupp C: Intagna med frånräknande av

- 1) dem som *föret vårdats* å sådana sinnessjukhus, vilka avgiva statistisk redogörelse enligt tab. 1—9,
- 2) dem som intagits för *observation* och
- 3) dem som vid intagningen *icke* voro *sinnessjuka*.

Grupp D: Intagna, överförda från sådana sinnessjukhus, vilka avgiva statistisk redogörelse enl. tab. 1—9.

Grupp E: Intagna för observation.

Anm. Observationspatient, vilken enligt medicinalstyrelsens utlåtande såsom sjuk kvarstannar å sjukhuset, överföres till grupp B respektive C, räknat från nämnda utlåtandes datum.

Tab. 1. Omsättningen å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka år 1927 ävensom å dessa anstalter befintliga och antalet exspekteranter vid årets slut.

1	2		3		4		5		6	7	8	9	10	11	12	13		14		15		16								
Hospital (h), asylar (a).	I n t a g n a										U t s k r i v n a										Den 31 dec. be- fintliga		Exspek- tanter d. 31 dec.							
	Grupp A		Grupp B		Grupp C		Grupp D		Grupp E	Samt- liga		Till- frisk- nande		För- bätt- rade		Oför- bätt- rade		Ej sin- nessjuk v. inta- gandet		Efter slutförd obser- vation					Till an- natsin- nes- sjukhus		Döda			
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
Stockholms hosp.	159	225	153	223	99	151	4	2	2	—	154	246	42	49	30	53	13	22	—	—	1	—	62	100	6	22	133	132	4	19
Uppsala h. o. a.	238	171	160	123	115	87	77	47	1	1	290	192	18	12	72	55	8	4	—	—	1	3	86	78	45	40	746	601	409	617
Nyköpings hosp.	53	52	18	19	16	14	34	33	1	—	60	50	7	7	5	2	—	—	—	—	1	—	42	37	5	4	122	108	31	24
Strängnäs »	192	165	61	61	46	47	130	104	1	—	230	214	18	18	3	14	7	2	—	—	1	—	189	159	12	21	414	415	266	341
Vadstena »	208	150	71	56	51	50	136	94	1	—	204	165	27	32	10	19	6	5	—	—	1	—	145	90	15	19	393	373	180	193
Växjö » ¹	86	44	43	37	37	32	42	6	1	1	80	54	11	5	1	4	5	6	—	—	1	—	50	25	13	13	338	264	78	63
» ²	12	—	4	—	3	—	2	—	6	—	12	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—	112	—	13	—
Västerviks »	178	162	53	92	43	70	124	70	1	—	228	179	26	32	11	14	1	—	—	—	2	1	165	105	23	27	546	470	367	286
Visby »	18	26	13	26	6	14	—	—	—	—	10	22	2	8	5	10	—	3	—	—	—	—	—	—	3	1	45	66	—	—
Lunds h. o. a.	293	248	142	139	117	115	143	109	8	4	333	307	52	46	34	29	5	4	2	—	2	—	209	202	29	26	594	571	254	300
Malmö asyl .	3	1	—	—	—	—	3	1	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	47	75	—	—
Hälsingborgs h. ³	526	544	112	110	98	104	413	433	1	—	26	27	11	15	8	5	1	—	1	1	—	—	1	2	4	4	500	517	231	267
Göteborgs hosp.	53	60	48	60	36	36	2	—	3	—	52	87	16	28	14	16	9	14	—	—	3	—	3	25	7	4	192	173	6	16
Vänerborgs h. o. a.	196	180	89	91	74	80	104	98	3	—	210	197	19	22	27	17	—	2	—	—	4	—	125	126	35	30	543	547	341	365
Kristinehamns h.	165	147	113	95	98	83	51	51	1	1	150	136	6	11	25	12	16	11	—	—	1	—	75	76	28	25	413	428	64	55
Säters »	85	72	78	65	57	46	6	7	1	—	139	125	18	10	7	19	26	13	—	—	3	—	69	55	16	28	547	461	271	237
Härnösands »	22	14	20	14	13	11	1	—	1	—	20	18	11	9	1	2	—	3	—	—	—	—	2	—	6	4	163	131	90	78
Östersunds »	134	76	90	74	63	53	44	1	—	1	54	73	18	24	25	22	1	7	—	—	—	1	3	9	7	10	426	312	151	86
Piteå h. o. a.	84	26	33	26	21	19	1	—	—	—	70	28	10	13	5	4	2	—	—	—	—	—	45	—	8	11	212	206	75	37
Sjukh. v. Långbro	224	263	185	191	134	140	35	71	4	4	253	237	38	21	56	51	9	18	4	1	—	—	134	123	12	23	383	421	—	—
Summa	2 874	2 635	1 486	1 502	1 127	1 152	1 352	1 127	86	6	2 519	2 359	352	362	339	348	109	114	7	2	24	7	1 410	1 212	278	314	6 874	6 271	2 831	2 984
	5 509		2 988		2 279		2 479		42	6	4 878	714	687	223	9	37	2 622		592		13 145		5 815							

Anm. Landstingens med hospitalen förenade upptagningsanstalter här medtagna. — Upptagningsanstalterna i Ulvsunda, Sandbyhov och Ramlösa äro fr. o. m. årg. 1927 utesltna ur denna och efterföljande tabeller (se Tab. A i textavd.). — Rörande gruppernas omfattning se texten, sid. 14.

¹ Kolonien vid Korsberga medräknad (d. 31 dec. befintliga 141 m. 82 kv.). — ² Kriminalavd. — ³ Började sin verksamhet under år 1927. — ⁴ Icke sinnessjuka. — ⁵ Därav 2 dco. — ⁶ Därav i familjevård 19. — ⁷ Dco 11.

Tab.2. Översikt för år 1927 av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, döda samt den 31 december befintliga med fördelning efter *sjukdomsform*.

S j u k d o m s f o r m	1		2		3		4		5			
	I n t a g n a								Döda		Den 31 december be- fintliga	
	grupp B				grupp C							
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	289	449	149	291	22	44	496	811				
Schizofren sinnessjukdom <i>Dementia præcox, Schizophrenia</i>	740	561	582	443	139	145	5 114	4 276				
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	10	9	9	8	3	4	76	82				
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	23	20	15	17	15	5	152	102				
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder präsenil form <i>Insania et dementia præsenilis</i>	55	132	53	109	9	24	126	358				
senil form <i>Dementia senilis</i>	45	73	41	66	23	41	89	168				
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	14	15	11	13	10	6	16	21				
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e lesione cerebri</i>	17	13	15	13	3	7	33	17				
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	94	29	86	28	31	6	140	32				
annan form av syfilis i centrala nervsystemet <i>Insania et dementialuetica</i>	5	3	5	3	1	1	12	5				
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	18	34	18	33	3	11	20	12				
Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	34	2	27	2	3	2	61	3				
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	6	8	5	3	4	—	4	10				
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation <i>Psychosis ex autointoxications</i>	3	8	3	10	1	3	1	9				
Psyko-gen sinnessjukdom hysterisk form <i>Hysteria</i>	15	34	10	23	—	1	17	44				
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	16	27	15	26	—	2	20	17				
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	63	49	53	35	2	3	82	78				
Sinnessvaghet <i>Imbecillitas</i>	29	25	20	19	4	6	286	137				
Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	10	11	10	10	5	3	129	89				
Summa	1 486	1 502	1 127	1 152	278	314	6 874	6 271				

Tab. 3. Översikt för år 1927 av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, rörande *orsaker*, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses hava uppkommit.

1	2	3	4	1	2	3	4
O r s a k e r	Män	Kvin- nor	Sum- ma	O r s a k e r	Män	Kvin- nor	Sum- ma
Involunt och ålderdom . .	52	82	134	Autointoxikationstillstånd (mor- bus Basedowii, myxödem, dia- betes etc.)	3	7	10
Åderförkalkning	12	8	20	Skrämsel, skräck, sinnesrörelse	64	77	141
Syfilis i centrala nervsystemet	115	33	148	Sorg, bekymmer, motgångar . .			
Skador å huvudet	17	2	19	Religionsgrubbel			
Hjärnblödnig, tromboos . .	3	6	9	Grämselse, misärkning	1	1	2
Övre nervsystemets sjukdomar	2	3	5	Dödefall i fam., fruktan för sjukd.			
Encephalitis lethargica . . .	13	14	27	Olycklig kärlek, ol. äktenskap .	2	5	7
Influensa	20	27	47	Andra psykogena moment . . .	—	—	—
Syfilis	5	2	7	Andra orsaker	3	6	9
Övriga infektionssjukdomar . .	8	13	21	Årftlig, psykopatisk belastning ¹	491	483	974
Utmattning, inkl. kroniska kon- sumtionstillstånd	2	2	4	Årftlig belastning av alkoholism	19	17	36
Kraftnedsättning efter sjukdom	3	—	3	» » » nervsjukd.	6	6	12
Morfin, narcotica	4	—	4	Självmod inom släkten	—	—	—
Havandeskap, barnsäng och di- givning	—	37	37	Sinnessjukdom eller annat psy- kiskt abnormtillstånd hos den sjukes syskon	225	230	455
Förgiftning (sömnmedel o. d.)	1	—	1				
Misbruk av sprit, tobak . .	75	10	85				

¹ Sinnessjukdomar eller andra psykiska abnormtillstånd, kända i tidigare generationer i rätt uppstigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morförelärdar eller deras syskon (specif. se följ. tabell).

Tab. 4. Översikt för år 1927 av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med *ärftlig psykopatisk belastning* efter sjukdomsform.

1	2	3	4	1	2	3	4
Sjukdomsform	Män	Kvin- nor	Sum- ma	Sjukdomsform	Män	Kvin- nor	Sum- ma
Manisk-depressiv sinnessjukdom	122	151	273	Sinnessjukdom på grund av an- nan infektion	3	7	10
Schizofren sinnessjukdom . .	282	217	499	Sinnessjukdom på grund av för- giftning av alkohol	5	1	6
Kronisk förrethet	6	4	10	Sinnessjukdom på grund av an- nan förgiftning	1	—	1
Epileptisk sinnessjukdom . .	4	8	12	Sinnessjukdom på grund av autointoxikation	1	4	5
Sinnessjukd. under involutions- åren och vid hög ålder				Psyko-gen sinnessjukdom			
Præsenil form	12	29	41	Hysterisk form	3	9	12
Senil form	4	12	16	Annan form	5	8	13
Sinnessjukdom på grund av ar- teriosklerotiska förändringar	1	1	2	Abnorm personlighet	16	15	31
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan	4	7	11	Sinnessvagheter	8	4	12
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion				Sinnesslöhet	3	3	6
Paralytisk form	11	3	14				
Annan form av syfilis i centrala nervsystemet . .	—	—	—	Summa	491	483	974

Anm. Årftlig psykopatisk belastning kända hos tidigare generationer i rätt uppstigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morförelärdar eller deras syskon (jfr. Tab. 3 med not). Rörande sjukdomarnas latinska benämning se Tab. 2. *Pour les noms latins des maladies* se Tab. 2.

Tab. 5. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka under år 1927 *tillfrisknade*.

A. Sjukdomens *bestånd* hos de under året *tillfrisknade*.

Sjukdomsform	1		2		3		4		5		6		7		8		Summa summarum	Summa
	0—1 månad		1—6 månader		6—12 månader		1—3 år		Mer än 3 år		Okänt		Summa					
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	2	5	65	72	44	79	30	41	14	18	5	3	160	218	378			
Schizofren sinnessjukdom <i>Dementia praecox, Schizophrenia</i>	1	2	20	13	21	15	11	11	16	8	1	—	70	49	119			
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1			
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	—	—	2	4	—	1	1	—	1	1	1	—	5	6	11			
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																		
präsenil form <i>Insania et dementia praesenilis</i>	—	—	2	3	1	1	1	3	1	1	—	—	5	8	13			
senil form <i>Dementia senilis</i>	1	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	5	—	5			
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	2			
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e lazione cerebri</i>	1	1	1	2	—	—	2	—	2	—	—	—	6	3	9			
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion																		
paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	—	—	4	—	7	—	7	1	—	—	1	—	19	1	20			
annan form av syfilis i centrala nervsystemet <i>Insania et dementia luetica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	—	—	5	11	—	8	—	—	—	—	—	—	5	19	24			
Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	4	—	7	—	2	—	3	—	—	—	—	—	16	—	16			
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	—	—	4	1	1	—	1	—	1	—	—	—	7	1	8			
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation <i>Psychosis ex autointoxicatione</i>	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	2	3			
Psyko-gen sinnessjukdom																		
hysterisk form <i>Hysteria</i>	—	3	5	10	2	4	—	2	—	3	2	—	9	22	31			
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	1	1	9	9	5	7	3	1	—	—	1	1	19	19	38			
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	5	3	3	5	2	1	4	1	5	2	5	—	24	12	36			
Summa	15	15	128	131	86	116	65	63	42	33	16	4	352	362	714			

B. Tillfriskningsprocenten bland de under de sista 10 åren intagna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Den tillfrisknade intogs före redovisningsåret det eller år	9:de året	8:de året	7:de året	6:te året	5:te året	4:de året	3:dje året	2:dra året	1:sta året	Redovisningsåret
	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
Hela antalet tillfrisknade	563	890	768	627	648	614	602	604	552	435
Hela antalet intagna, grupp B	2 328	2 700	2 451	2 196	2 425	2 499	2 470	2 403	2 333	2 988
Tillfrisknade på 100 intagna	24.2	33.0	31.3	28.6	26.7	24.6	24.4	25.1	23.2	14.6

Anm. Här medtagna alla tillfrisknade, även bland sådana sjuka som överförts från annat sinnessjukhus.

Tab. 6. Översikt av de år 1927 å offentliga, självständiga anstalter för
sinnessjuka intagna, grupp B, efter yrke och civilstånd.

A. Yrke.

1	2		3		4		5	
	Yrkes- utövare		Hu- strur utan yrke		Barn under 15 år ¹		Övriga familje- med- lemmar ²	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
I. Jordbruk med binärningar.								
a. Godaägare, större arrendatorer, lantbruksinspektorer, jägmästare . .	5	—	18	—	—	—	3	—
b. Hemmansägare, mindre arrend., rättare, trädgårdsmästare, mejerister	127	5	102	—	—	—	65	124
c. Torpare, statare, arb. och tjänstefolk, maskinister, smeder, snickare, kuskar och chaufförer i jordbruk, skogvaktare, skogsarbetare etc. . .	305	11	72	—	—	—	7	37
d. Andra jordbruksidkare samt fiskare och lappar	21	3	4	—	—	—	1	2
II. Industri och hantverk.								
a. Malmbrytning, mineral-, metall- och maskinindustri, kopparslagare, smeder (ej vid bruk), hovslagare, guldsmeder, ur- och instrumentmak.	102	—	37	—	—	—	—	10
b. Jord- och stenindustri, kolgruv- och torvindustri, stenbrytning, tegel- bruk, porslin- och glasindustri	40	1	9	—	—	—	2	2
c. Trävaruind., sågverk, snickeri, vagnmakeri, pappers- o. grafisk ind. tillverkning av pappersmassa o. papper, bokbinderi, boktryckeri, etc.	93	7	36	1	—	—	3	7
d. Närings- och njutningsmedeltillverkning, kvarnrörelse, bageri, socker- bruk, slakteri, bryggeri, tobaksindustri	25	10	13	—	—	—	—	1
e. Textil- o. beklädnadsind., spinneri, väveri, färgeri, tvättinrättning .	20	73	13	—	—	—	1	4
f. Läder-, hår- och gummivaruindustri, garveri, perukmakare etc. . . .	19	4	6	—	—	—	—	5
g. Kemisk-teknisk industri, färg- och tråttillverkning, kolning (ej mil-) och trädestillation, krut- och tändstickstillverkning	3	4	1	—	—	—	—	1
h. Byggnadsverksamhet, murare, belysning, vattenledning, renhållning .	70	—	50	—	—	—	1	4
i. Ej specificerad industri, maskinister, eldare etc.	27	4	20	—	—	—	—	2
III. Handel och samfärdsel.								
a. Gross- o. minuthandel, vårdshusrörelse, bank- o. försäkringsverksamhet	113	70	55	—	—	—	1	10
b. Befattn.-hav. i kommunikationsverken, kuskar, chaufförer, stuveriarb.	63	4	40	—	—	—	—	6
c. Skeppsredare, skeppare, fartygsmaskinister och eldare, sjömän, lots-, fyr- och hamnväsende	33	—	9	—	—	—	—	5
IV. Allmän tjänst och fria yrken.								
a. Försvaret o. försvarsförvaltning., officerare, underofficerare, manskap och arb. vid försvarsväsendet, statens och kommunernas tjänstemän .	47	8	25	—	—	—	4	5
b. Religionsvård, undervisning, litterära och konstnärliga yrken, inkl. advokater, publicister, artister, akrobater etc.	37	50	15	—	—	—	—	5
c. Sjukvård, fattigvård, fängvård och annan social verksamhet inkl. apotekare, veterinärer, badare	8	29	4	—	—	—	—	—
V. Husligt arbete								
a. Tjänare inom jordbruksgruppen	10	17	3	—	—	—	—	3
b. " " industri och hantverk	4	—	2	—	—	—	—	—
c. " " handel och samfärdsel	16	2	1	—	—	—	—	—
d. " " allmän tjänst och fria yrken	2	20	—	—	—	—	—	—
e. Tjänare i husligt arbete i övrigt eller ej närmare angivet, portvak- ter, vedkarlar, hjälphustrur	8	250	1	—	—	—	—	—
VI. Utan närmare angivet yrke.								
Kapitalister, husägare, arb. av obestämt slag, f. d. yrkesutövare, lärj. .	196	80	17	—	—	—	3	64
Summa	1 394	652	553	1	—	—	91	297

B. Civilstånd.

	Ogifta	Gifta	Änkl.	Änkor	Frånskilda	Summa
Män	957	477	32	—	20	1 486
Kvinnor	865	513	—	101	23	1 502
Summa	1 822	990	32	101	43	2 988

¹ Föras i föräldrarnas yrke. — ² Föras å senaste försörjares yrke. Hit räknas barn över 15 år.

Tab. 7. Översikt av de år 1927 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med fördelning efter *hemort*.

1		2		3		4		1		2		3		4	
Län, stad		Lands- bygd		Städer		Summa		Län, stad		Lands- bygd		Städer		Summa	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms stad .	—	—		274	361	274	361	Älvsborgs län	40	58	9	15	49	73	
Stockholms län	68	61	16	9	84	70		Skaraborgs »	45	34	8	10	53	44	
Uppsala »	33	28	15	19	48	47		Värmlands »	65	46	12	13	77	61	
Södermanlands »	34	30	14	15	48	45		Örebro »	43	27	8	10	51	37	
Östergötlands »	39	42	13	13	52	55		Västmanlands »	18	22	5	9	23	31	
Jönköpings »	31	27	11	10	42	37		Kopparbergs »	60	48	2	2	62	50	
Kronobergs »	38	35	3	3	41	38		Gävleborgs »	44	27	18	12	62	39	
Kalmar »	26	36	5	13	31	49		Västernorrlands »	42	21	2	4	44	25	
Gotlands »	12	16	2	10	14	26		Jämtlands »	34	38	6	5	40	43	
Blekinge »	23	20	8	11	31	31		Västerbottens »	36	27	1	1	37	28	
Kristianstads »	42	45	8	4	50	49		Norrbottnens »	27	24	5	5	32	29	
Malmöhus »	81	84	38	44	119	128		Utlandet och okänt	10	9	1	1	11	10	
Hallands »	25	12	5	4	30	16									
Göteb. o. Bohus. »	48	31	33	49	81	80		Summa	964	848	522	654	1486	1502	

Tab. 8. Översikt för år 1927 av *dödsorsaker* bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna.

1		2		3		1		2		3	
		M.		Kv.				M.		Kv.	
Marasmus senilis	10	11	Arteriosclerosis. Aneurysma	6	9						
Septicæmia	6	7	Thrombosis. Embolia	1	5						
Erysipelas	2	7	Pleuritis ac.	3	1						
Influenza epidemica	12	14	Bronchitis acuta et chronica	3	8						
Febris typhoides. Paratyphus	1	1	Pneumonia acuta	37	24						
Encephalitis lethargica	1	—	Bronchopneumonia	10	16						
Tuberculosis pulmonum	74	89	Gangrena pulmonum	—	—						
» aliorum organorum	5	4	Alii organorum respirationis morbi	—	1						
Lues cerebri	1	1	Gastroenteritis acuta	3	8						
Alie infectiones	2	—	Gastroenteritis chronica	2	1						
Morbi sanguinis	1	2	Hernia	—	—						
Cachexiæ	—	2	Ileus	3	1						
Meningitis cerebri	1	2	Cirrhosis hepatis	—	1						
Hæmorrhagia cerebri et meningum.	—	—	Cholelithiasis	1	3						
Emollitio cerebri	6	11	Alii organorum digestionis morbi	5	2						
Epilepsia	4	—	Nephritis acuta et chronica	10	8						
Otitis media purulenta	1	1	Cystopyelonephritis	—	—						
Dementia paralytica	24	5	Organorum generationis morbi	1	—						
Dementia senilis	—	—	Carcinoma	19	14						
Insania	6	6	Tumores alii	3	6						
Insania (Suicidium)	4	2	Casus mortiferi (Combustio, Laceratio, Suffocatio)	1	1						
Alii systematis nervosi morbi	—	2	Alii morbi	—	3						
Pericarditis. Endocarditis ac.	—	1									
Endocarditis chr. Vitium org. cordis.	—	—									
Myocarditis chr. Cardiosclerosis	18	34	Summa	278	314						

Tab. 9. Jämförelse mellan hospitalens driftkostnader åren 1926 och 1927.

	År 1926		År 1927		Ökning		Minskning	
Personalkostnader.								
Avlöning	9 690 563	84	10 113 366	81	422 802	97	—	—
Övergångsstat	11 464	14	7 788	98	—	—	3 675	21
Ålderstillägg	2 342	12	1 719	97	—	—	622	15
Rese- och traktamentspenningar	19 364	64	32 167	90	12 803	26	—	—
Dyrtdistillägg	1 797 887	86	1 770 483	03	—	—	27 404	83
Indragningsstat	41 829	11	39 230	87	—	—	2 598	24
Pensionstillägg	—	—	—	—	—	—	—	—
Pensionsreglering	30 747	74	28 861	96	—	—	1 885	78
Dyrtdistillägg åt f. d. befattningshavare	23 517	—	15 486	—	—	—	8 031	—
Summa	11 617 716	45	12 009 105	47	391 389	02	—	—
Omkostnader.								
Utspisning	2 460 206	25	2 411 714	15	—	—	48 492	10
Linne, gång- och sängkläder	449 892	17	375 089	97	—	—	74 802	20
Eldning och lyshållning	1 334 576	63	1 391 117	91	56 541	28	—	—
Medikamenter	166 030	10	169 663	10	3 633	—	—	—
Tvätt och renhållning	46 256	45	52 517	31	6 260	86	—	—
Inventarier	226 770	36	280 032	94	53 262	58	—	—
Byggnader och gårdar	1 094 365	51	928 012	70	—	—	166 352	81
Skrivmaterialier	39 501	63	46 745	80	7 244	17	—	—
Utskylder	21 322	62	20 809	31	—	—	513	31
Trädgård och jordbruk	572	28	271	19	—	—	301	09
Diverse	307 402	08	378 907	88	71 505	80	—	—
Summa	6 146 896	08	6 054 882	26	—	—	92 013	82
Avgår: vinst å rörelse	266 194	55	207 470	32	—	—	58 724	23
hyror	758 667	48	809 132	77	50 465	29	—	—
Summa	1 024 862	03	1 016 603	09	—	—	8 258	94
Summa omkostnader	5 122 034	05	5 038 279	17	—	—	83 754	88
Totalkostnad	16 739 750	50	17 047 384	64	807 634	14	—	—
Avgår: patientavgifter	5 748 558	09	5 927 777	89	179 219	80	—	—
På statsverket belöpande kostnad	10 991 192	41	11 119 606	75	128 414	34	—	—

Tab. 10. Antal platser, medeltal vårdade, underhållsdagar,

Sjukhus	Antal sjukplatser	Medeltal vårdade per dag	Antal underhållsdagar						Sjukvårdspersonal		Medeltal sjuka för dag för var och en av sjukvårdspersonalen	Antal skoterskor på mansavdelningarna	Ekonomipersonal
			1:a klass	2:a klass	3:e klass	avgiftsfria	å läns- eller stads-paviljong	Summa	Manlig	Kvinnlig			
Stockholms hosp.	265	277	6 511	29 304	58 581	6 842	—	101 238	28	50	3·6	10	49
Uppsala hosp. o. a.	1 246	1 355	8 353	36 983	418 151	22 862	8 118	494 467	98	160	5·2	31	125
Nyköpings hosp.	206	234	—	2 582	72 438	3 747	6 712	85 479	24	24	4·9	—	23
Strängnäs hosp.	850	890	—	19 487	290 579	14 677	—	324 743	62	123	4·8	30	88
Vadstena h. o. a.	788	775	2 555	21 815	248 769	9 640	—	282 779	60	93	5·0	15	81
Växjö hospital	404	485	1 460	4 577	118 209	39 710	13 060	177 016	76	45	4·0	2	69
Korsberga c.-hem	200	215	—	728	76 860	—	943	78 531	—	3	—	—	11
„ koloni		7	—	—	2 510	—	—	2 510					
Västerviks hosp.	984	1 072	—	13 676	342 361	25 675	9 634	391 346	109	148	4·2	30	99
Visby hospital	63	106	—	2 396	34 514	1 864	—	38 774	7	15	4·8	3	8
Malmö asyl . . .	124	124	—	2 555	35 909	6 570	—	45 084	7	9	7·7	—	9
Lunds hosp. o. a.	1 262	1 209	10 417	31 043	367 536	23 614	8 639	441 249	77	206	4·4	65	107
Hälsingborgshosp.	1 200	328	—	7 542	107 096	5 126	—	119 764	77	173	4·0	57	78
Göteborgs hosp.	365	391	19 810	17 989	66 074	6 662	32 148	142 683	38	72	3·5	16	60
Vänersborgsh. o. a.	1 080	1 095	—	13 533	358 015	17 197	10 725	399 470	101	118	5·0	12	95
Kristinehamns h.	800	825	—	12 773	269 768	12 258	6 654	301 453	80	96	4·7	5	82
Säters hospital	972	1 095	—	12 492	348 585	27 223	11 208	399 506	113	130	4·5	18	95
Härnösands hosp.	279	302	—	3 689	91 563	6 627	8 206	110 085	30	32	4·8	5	35
Östersunds hosp.	660	683	—	12 721	224 807	11 870	—	249 398	74	88	4·2	21	72
Piteå hosp. o. asyl	370	442	—	3 397	149 230	8 624	—	161 251	40	45	5·2	9	56
Summa	12 118	11 910	49 106	249 282	3 681 555	250 788	116 047	4 346 778	1 101	1 680	—	329	1 242
Medeltal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Om Hälsingborg frånräknas . .	10 918	11 582	49 106	241 740	3 574 459	245 662	116 047	4 227 014	—	—	—	—	—

kostnad för sjukvård, utspisning m. m. år 1927.

Kostnad för sjukvården				Medelkostnad för utspisning för dag o. sjuk				Medelkostnad för år och sjuk					
Summa	för år och sjuk	för dag och sjuk		i 1:a klass	i allm. klass			Personal	Utspisning	Linne, gång- och sängkläder	Eldning och lyshållning	Medikamenter	Tvätt och renhållning
525 422	98	1 896 88	5 19	1 38	—	40		1 677 89	169 26	15 65	179 59	36 81	— 05
1 689 088	10	1 246 56	3 42	1 38	—	57		903 06	213 40	24 78	124 80	14 27	1 89
326 403	91	1 393 70	3 82	—	—	56		1 060 29	204 97	22 39	102 41	9 67	4 11
1 039 685	05	1 168 58	3 20	—	—	55		869 82	184 49	13 97	102 08	10 37	9 16
917 351	28	1 184 08	3 24	1 23	—	42,6		931 82	158 23	18 81	85 50	11 83	— 24
770 461	25	1 588 64	4 35	1 21	—	56,6		1 218 88	208 47	32 78	114 82	15 98	3 26
119 738	36	556 53	1 52	—	—	1 02		104 03	373 45	35 66	14 12	1 72	—
8 560	05	1 244 19	3 41	—	—	84,7		887 80	—	—	—	—	—
1 337 731	57	1 247 88	3 42	—	—	48,1		990 47	175 83	28 51	75 25	11 37	2 42
151 911	40	1 430 48	3 92	—	—	59,6		898 45	217 66	81 42	111 33	6 27	15 04
146 176	72	1 178 84	3 22	—	—	61		728 41	223 98	33 57	137 53	5 39	6 75
1 610 754	17	1 332 30	3 65	1 36	—	53		976 79	205 43	34 97	109 84	22 44	4 32
606 778	74	1 849 26	5 06	—	—	46,7		1 414 19	170 28	30 32	238 44	10 62	17 98
756 906	72	1 936 65	5 31	1 36	—	55,2		1 493 96	242 54	33 69	167 96	23 86	— 80
1 285 082	41	1 174 23	3 22	—	—	45,7		905 73	166 88	38 55	86 80	11 36	3 59
1 218 994	48	1 476 14	4 04	—	—	58,4		1 075 33	213 09	54 16	119 87	16 39	9 78
1 508 083	01	1 377 87	3 77	—	—	61		960 53	222 60	36 40	133 32	11 25	6 58
420 504	03	1 394 23	3 82	—	—	62		1 062 91	224 77	31 20	97 94	8 49	3 25
962 906	30	1 409 27	3 86	—	—	54,1		1 051 55	197 56	26 52	143 74	18 47	1 32
700 178	57	1 584 89	4 34	—	—	69,3		1 156 39	252 89	41 23	151 36	10 46	2 99
16 102 899	05	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—
—	—	1 352 05	3 70	1 35	—	54,6		1 008 32	202 50	31 49	116 80	14 24	4 41
15 496 120	31	1 337 95	3 66	1 35	—	54,8		996 81	203 40	31 52	113 35	14 34	4 03

Tab. 11. Sammandrag av hospi-

	K. medi- cinal- styrels.	Stock- holms hospital	Uppsala hospital och asyl	Nykö- pings hospital	Strängnäs hospital	Vadstena hospital och asyl	Växjö hospital med Korsberga	Västerviks hospital	Visby hospital
Personal.									
Aylönning	—	393 506 65	1 033 364 70	207 057 62	656 948 76	591 954 92	516 730 88	902 580 52	80 220 15
Övergångsstat	—	—	—	—	—	—	—	—	750 —
Ålderstillägg	—	—	—	—	719 97	—	—	—	—
Rese- o. traktamentsp.	—	—	1 212 80	2 222 40	1 760 30	3 701 20	610 65	2 469 80	215 20
Dyrtidstillägg	—	67 626	179 783	36 256	114 006	104 688 76	93 585	156 357 48	14 229 79
Indragningsstat . . .	—	1 240 20	4 302 64	1 585	—	9 271 67	4 927	378 72	—
Pensionsreglering . .	—	1 507 80	2 854 69	647 04	—	7 971 60	3 569	—	—
Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare .	—	756	2 134	552	—	4 327	198	—	—
S:a personalkostnad	—	464 636 65	1 223 651 83	248 320 06	773 435 03	721 915 15	619 620 53	1 061 786 47	95 415 14
Omkostnader.									
Utspisning	—	46 886 12	289 155	48 004 70	164 138 33	122 582 32	185 740 99	188 499 46	23 115 11
Linne, gång- o. säng- kläder	—	4 335 30	33 576 78	5 243 34	12 429 92	14 569 44	23 571 61	30 562 28	8 646 60
Eldning o. lyshållning	11 594 61	49 746 77	169 108 08	23 983 55	90 824 60	66 238 78	58 827 29	80 677 58	11 823 14
Medikamenter	—	10 197 25	19 334 57	2 263 69	9 228 33	9 161 06	8 121 30	12 188 86	665 43
Tvätt och renhållning	—	12 88	2 556 28	963 63	8 153 01	183 52	1 692 18	2 598 40	1 596 75
Inventarier	—	10 878 13	35 306 20	4 074 98	10 706 35	12 899 40	21 864 49	15 126 76	1 557 04
Byggnader och gårdar	12 871 09	66 036 41	73 820 08	11 656 90	76 577 49	38 851 42	47 458 45	49 488 36	9 099 04
Skrivmaterialier . . .	—	1 062 71	3 226 12	791 63	4 363 89	2 080 58	2 187 15	2 988 21	911 54
Utskylder	—	—	1 569 73	232 20	993 49	1 641 52	2 768 92	759 48	—
Trädgård och jordbruk	—	—	—	—	—	—	189 94	—	81 25
Diverse	4 878 28	5 421 78	43 501 98	8 679 71	34 504 34	13 537 39	23 347 36	27 157 96	10 025 11
Summa	29 343 98	194 577 35	671 154 82	105 944 33	411 919 75	281 745 93	375 769 68	410 047 37	67 521 01
Avgår:									
Vinst & rörelse	—	12 209 88	26 850 39	1 747 47	9 701 54	15 309 15	15 393 12	18 668 62	—
Hyror	—	55 544 78	105 048 08	14 456 11	59 390 70	32 149 23	33 778 98	65 945 29	1 925 71
Summa	—	67 754 66	131 898 47	16 203 58	69 092 24	47 458 38	49 172 10	84 613 91	1 925 71
S:a omkostnader	29 343 98	126 822 69	539 256 35	89 740 75	342 827 51	234 287 55	326 597 58	325 433 46	65 595 80
Totalkostnad	29 343 98	591 459 34	1 762 908 18	338 060 81	1 116 262 54	956 202 70	946 218 11	1 387 219 98	161 010 44
Avgår patientavgifter	—	183 799 30	720 511 73	124 210 20	424 215 75	381 482 65	296 908 15	516 900 10	49 533 60
På statsverket belö- pande kostnad	29 343 98	407 660 04	1 042 396 45	213 850 61	692 046 79	574 720 05	649 309 96	870 319 88	111 476 34
Utredningskostnader i Hälsingborg o. Öster- sund	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalkostnad per dag och patient	—	5 84	3 56	3 95	3 44	3 38	3 66	3 54	4 15
Statsverkets kostnad för d:o	—	4 03	2 11	2 50	2 13	2 06	2 52	2 22	2 88

¹ Med utredningskostnad: 4.13 och 2.77² För enbart Växjö hosp. resp. 4.61 och 2.93.³ Om driften vid Hälsingborgs hosp. frånräknas: resp. 3.88 och 2.52.

talens driftkostnader år 1927.

Malmö asyl	Lunds hospital och asyl	Hälsing- borgs hospital	Göteborgs hospital	Vänersborgs hospital och asyl	Kristine- hamns hospital	Säters hospital	Härnös- sands hospital	Öster- sunds hospital	Piteå hospital och asyl	Summa
74 202 ⁵⁶	995 260 ⁶⁵	395 125 [—]	491 950 ⁶⁸	837 480 ⁸⁵	743 302 ⁸⁶	888 928 ⁵⁶	268 460 ¹⁴	611 758 ⁵⁸	424 533 ²⁸	10 113 366 ⁸¹
1 650 [—]	— [—]	— [—]	— [—]	825 [—]	2 169 ⁹⁶	1 487 [—]	— [—]	— [—]	906 ⁹⁷	7 788 ⁹⁶
— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	1 000 [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	1 719 ⁹⁷
— [—]	687 ¹⁵	2 497 ⁹⁰	1 541 ⁹⁵	5 408 ²⁵	3 059 ⁸⁰	2 325 ⁸⁰	491 ⁵⁰	1 353 ⁷⁰	2 610 ⁵⁰	32 167 ⁹⁰
12 577 [—]	172 018 [—]	66 403 [—]	86 198 [—]	147 518 [—]	132 651 ²¹	158 565 [—]	46 097 [—]	105 388 [—]	76 535 ⁸⁴	1 770 483 ⁰⁸
549 ⁹⁶	5 992 ⁹⁴	— [—]	1 695 [—]	— [—]	2 960 ¹⁰	— [—]	3 057 ⁶⁴	— [—]	3 270 [—]	89 230 ⁸⁷
950 ⁰⁴	4 428 ⁸⁹	— [—]	1 725 [—]	— [—]	1 767 ⁹⁰	— [—]	1 655 [—]	— [—]	1 785 [—]	28 861 ⁹⁶
408 [—]	2 547 [—]	— [—]	879 [—]	— [—]	1 212 [—]	— [—]	1 239 [—]	— [—]	1 234 [—]	15 486 [—]
90 837 ⁵⁶	1 180 984 ⁶³	464 025 ⁹⁰	583 989 ⁶³	991 232 ¹⁰	888 122 ⁸³	1 051 305 ⁸⁶	321 000 ²⁸	718 500 ²³	510 875 ⁵⁹	12 009 105 ⁴⁷
27 767 ⁶⁵	248 366 ⁸⁴	55 873 [—]	94 809 ⁹²	182 636 ⁰²	175 995 ⁷²	243 636 ⁰⁸	67 792 ⁷⁵	134 989 ⁸¹	111 724 ⁸⁸	2 411 714 ¹⁵
4 263 ⁶⁸	42 278 ⁴⁷	9 949 ⁸⁶	13 169 ⁹²	42 191 ³⁸	44 722 ⁸⁴	39 836 ²³	9 409 ¹⁵	18 119 ¹⁵	18 214 ⁰²	375 089 ⁹⁷
17 053 ⁷⁴	132 794 ⁹¹	78 237 ⁸⁸	65 657 ⁰⁹	94 999 ³⁴	99 008 ⁴²	145 917 ⁰⁵	29 538 ⁵⁸	98 216 ²⁹	66 870 ⁸¹	1 391 117 ⁹¹
669 ²⁸	27 128 ⁵⁸	3 486 ⁷⁸	9 130 ¹³	12 437 ⁴⁴	13 537 ⁰⁶	12 311 ³¹	2 560 ³⁸	12 621 ¹⁷	4 620 ⁴⁸	169 663 ¹⁰
837 ⁸⁰	5 206 ⁶⁹	5 898 ⁵⁶	313 ⁵⁹	4 122 ⁶⁴	8 037 ⁸²	7 142 ⁵⁶	980 ⁴⁵	902 ¹⁴	1 318 ⁹¹	52 517 ⁸¹
1 267 ⁹⁶	37 523 ⁰⁹	16 259 ⁷⁰	14 656 ⁰⁷	14 643 ⁸⁵	19 288 ⁵⁷	30 351 ¹³	3 824 ⁹⁵	20 666 ⁶⁴	9 137 ⁶⁴	280 082 ⁹⁴
2 366 ²⁶	144 982 ⁵⁰	19 579 ¹⁹	48 147 ²⁸	75 302 ⁵⁰	85 639 ²⁹	59 201 ²⁶	14 791 ⁵⁰	72 477 ⁹¹	19 665 ⁷⁷	928 012 ⁷⁰
241 ⁹⁶	2 971 ⁹⁸	6 323 ⁵⁶	1 989 ⁹⁵	3 928 ¹⁴	2 928 ⁸⁹	3 774 ⁹⁷	1 480 ⁰¹	3 930 ⁵⁷	1 561 [—]	46 745 ⁸⁰
— ⁰²	683 ⁴⁶	12 ⁸⁰	2 999 ⁰⁸	1 366 ³⁰	3 644 ⁶²	1 716 ⁹²	— [—]	596 ⁶⁹	1 774 ⁰³	20 809 ⁸¹
— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	271 ¹⁹
8 443 ³⁵	34 468 ¹⁸	18 339 ⁴⁸	17 103 ¹¹	23 792 ⁸⁸	31 343 ³⁹	34 910 ⁸⁴	8 614 ⁸¹	17 014 ⁸⁰	13 823 ²⁶	378 907 ⁸⁸
62 912 ²⁸	676 404 ⁶⁰	213 960 ²¹	267 976 ⁰⁹	455 420 ⁴⁴	484 146 ¹²	578 798 ³⁰	138 992 ⁵⁹	379 534 ¹⁷	248 713 ⁸⁰	6 054 882 ²⁶
— [—]	28 051 ⁸⁶	2 486 ²⁶	5 722 ⁶⁹	25 168 ⁷⁵	11 537 ⁶⁷	6 214 ⁸⁸	3 191 ⁹⁸	8 187 ⁸⁷	17 028 ⁷⁵	207 470 ⁸²
4 706 ⁸⁶	73 550 ⁷⁰	49 141 ⁹³	41 099 ⁰⁸	61 098 ⁸⁸	56 097 ⁵¹	56 605 ⁵⁶	21 505 ⁸⁰	54 372 ⁸²	22 715 ⁸⁰	809 132 ⁷⁷
4 706 ⁸⁶	101 602 ⁵⁶	51 628 ¹⁸	46 821 ⁷²	86 267 ⁶⁸	67 635 ¹⁸	62 819 ⁸⁹	24 697 ²⁸	62 560 ¹⁹	39 744 ⁵⁵	1 016 603 ⁰⁹
58 205 ⁴²	574 802 ⁰⁴	162 332 ⁰⁸	221 154 ³⁷	369 152 ⁸¹	416 510 ⁰⁴	515 978 ⁴¹	114 295 ²⁵	316 973 ⁸⁸	208 968 ⁷⁵	5 088 279 ¹⁷
148 542 ⁹⁸	1 755 736 ⁶⁷	626 357 ⁹³	805 144 [—]	1 360 884 ⁹¹	1 304 633 ⁷⁷	1 567 284 ²⁷	485 295 ⁵⁸	1035 47 ²¹	719 844 ³⁴	17 047 334 ⁶⁴
51 409 ⁸⁰	599 625 ⁷⁰	158 338 ¹⁰	236 949 ⁴¹	526 273 ⁰⁵	353 018 ⁵⁵	505 952 ¹⁰	160 838 ⁶⁵	324 925 ⁶⁵	162 885 ⁹⁰	5 927 777 ⁸⁹
97 133 ⁶⁸	1 156 110 ⁹⁷	468 019 ⁸³	418 191 ⁵⁹	884 111 ⁸⁶	951 615 ²²	1 061 332 ¹⁷	274 456 ⁸⁸	710 548 ⁵⁶	556 958 ⁴⁴	11 119 606 ⁷⁵
— [—]	— [—]	862 186 ⁷⁹	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	— [—]	58 187 ⁴⁶	— [—]	1 920 374 ²⁵
3 ²⁸	3 ⁹⁸	5 ²³	5 ⁶⁴	3 ⁴¹	4 ³⁸	3 ⁹²	3 ⁹⁵	4 ¹⁵	4 ⁴⁶	3 ⁹²
2 ¹⁴	2 ⁶²	3 ⁹¹	2 ⁹⁸	2 ⁰³	3 ¹⁵	2 ⁶⁶	2 ⁴⁹	2 ⁸⁵	3 ⁴⁵	2 ⁵⁶

Tab. 12. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas

S i n n e s s j u -													
1	2	3		4		5		6		7		8	
		Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder					
		Antal	landbygd	städer	män	kvinnor	ogifta	gifta ¹	ej angivet	under 20 år	20—40 år	över 40 år	ej angiven
1	Stockholms stad	3 062	—	3 062	1 349	1 713	2 047	1 000	15	39	1 005	2 011	7
2	Stockholms län	774	616	158	363	411	523	251	—	10	269	495	—
3	Uppsala »	620	375	245	293	327	433	187	—	14	166	440	—
4	Södermanlands »	629	416	213	303	326	429	200	—	7	218	404	—
5	Norrköpings stad	228	—	228	103	125	176	52	—	2	55	171	—
6	Östergötlands län ²	754	634	120	391	363	541	213	—	11	220	523	—
7	Jönköpings »	831	640	191	450	381	629	202	—	5	225	601	—
8	Kronobergs »	746	696	50	385	361	567	179	—	5	211	530	—
9	Kalmar »	928	750	178	500	428	701	227	—	30	271	627	—
10	Gotlands »	238	193	45	108	130	164	74	—	8	45	185	—
11	Blekinge »	533	364	169	260	273	402	131	—	4	164	365	—
12	Kristianstads »	911	815	96	436	475	672	239	—	7	284	620	—
13	Malmö stad	391	—	391	180	211	263	128	—	2	103	286	—
14	Malmöhus län ⁴	1 352	790	562	599	753	950	402	—	18	390	944	—
15	Hallands »	566	403	163	271	295	420	146	—	4	160	402	—
16	Göteborgs stad	915	—	915	455	460	563	352	—	15	349	551	—
17	Göteborgs och Bohus län ⁵	772	639	133	376	396	550	222	—	11	200	561	—
18	Älvsborgs län	912	780	132	500	412	707	205	—	6	282	624	—
19	Skaraborgs »	1 168	988	180	556	612	895	273	—	6	350	812	—
20	Värmlands »	1 108	938	170	562	546	877	231	—	6	343	759	—
21	Örebro »	813	617	196	410	403	615	198	—	14	266	533	—
22	Västmanlands »	519	355	164	277	242	365	154	—	6	165	348	—
23	Kopparbergs »	1 068	971	97	566	502	751	317	—	14	411	643	—
24	Gävleborgs »	826	580	246	418	408	583	243	—	7	288	531	—
25	Västernorrlands »	967	812	155	515	452	716	251	—	6	340	621	—
26	Jämtlands »	491	431	60	266	225	373	118	—	8	159	324	—
27	Västerbottens »	679	640	39	333	296	469	210	—	6	296	377	—
28	Norrbottens »	631	535	96	335	296	438	193	—	7	237	387	—
Summa		23 432	14 978	8 454	11 610	11 822	16 819	6 598	15	278	7 472	15 675	7

¹ Här inräknade änklingar, änkor och fränskilda makar. — ² Tillhörande landsting eller kommuner som ej i lands- med ökand vårdform. — ³ D:o 11.

ting deltaga. — ³ Utom Norrköpings stad. — ⁴ Utom Malmö stad. — ⁵ Utom Göteborgs stad. — ⁶ Därav 50.